

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.10.25.
COM(2019) 550 final

2019/0242 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése alapján átmeneti intézkedések elfogadására irányuló határozat elfogadása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E bizottsági határozat tárgya az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában az EU és az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) csoportja közötti, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás¹ (a továbbiakban: Cotonoui Partnerségi Megállapodás) 95. cikkének (4) bekezdésén alapuló átmeneti intézkedések tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő uniós álláspont meghatározásáról szóló tanácsi határozatjavaslat. A Bizottság javasolja, hogy a Cotonoui Partnerségi Megállapodás valamennyi rendelkezésének alkalmazását hosszabbítsák meg 2020. december 31-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A Cotonoui Partnerségi Megállapodás

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 2000 óta biztosít keretet az EU 79 AKCS-országgal fenntartott kapcsolataihoz. A megállapodást 20 éves időtartamra kötötték meg, mely 2000. március 1-jétől 2020. február 29-ig tart. A megállapodást ezt követően 2005-ben és 2010-ben felülvizsgálták.

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 2020. február 29-én lejár. Az új AKCS–EU partnerségi megállapodásra irányuló tárgyalások 2018 szeptemberében kezdődtek meg és jelenleg is folyamatban vannak. Ugyanakkor egyértelművé vált, hogy az említett tárgyalások nem fognak kellő időben eredményre vezetni ahhoz, hogy az új megállapodás a fenti lejárat határidőre alkalmazható legyen. Ez a helyzet azt eredményezné, hogy egy ideig jogi keret nélkül maradnának az EU–AKCS kapcsolatok, ezért a problémára megoldást kell találni.

2.2. Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa

Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa a megállapodás által létrehozott miniszteri szintű szerv (a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikke). A Miniszterek Tanácsa egyrészt az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a tagjaiból, másrészt pedig minden egyes AKCS-állam kormányának egy-egy tagjából áll. A Miniszterek Tanácsának feladata többek között a Cotonoui Partnerségi Megállapodás végrehajtásához és alkalmazásához szükséges határozatok meghozatala. A Miniszterek Tanácsa a felek egyetértésével hozza határozatait. A Miniszterek Tanácsának határozatai csak akkor érvényesek, ha legalább i. az Európai Unió Tanácsa tagjainak fele (vagyis 14 uniós tagállam minisztere), ii. a Bizottság egy tagja, valamint iii. az AKCS-államok kormányait képviselő tagok kétharmada (vagyis 55 különböző AKCS-állam kormánytagja) jelen van.

2.3. Átmeneti intézkedések

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése kimondja: „A Miniszterek Tanácsa elfogad minden átmeneti intézkedést, amelyre szükség lehet az új megállapodás hatálybalépéséig.” A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében átmeneti intézkedések alkalmazhatók a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze vagy részei alkalmazhatóságának meghosszabbítása céljából, az új megállapodás alkalmazásának kezdőnapjáig (ideiglenes

¹ A Tanács határozata (2002. december 19.) a 2000. június 23-án Cotonouban aláírt, egyrészt az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészt az Európai Közösség és tagállamai között létrejött partnerségi megállapodás elfogadásáról (HL L 65., 2003.3.8., 27. o.).

alkalmazás vagy hatálybalépés). Átmeneti intézkedéseket kell tehát meghozni annak érdekében, hogy ne alakuljon ki politikai, intézményi vagy jogi vákuum az EU–AKCS kapcsolatokban.

Mivel az új megállapodás nem válik alkalmazandóvá a hatályos jogi keret lejártá előtt, az AKCS-országokhoz fűződő kapcsolat jogi, politikai és intézményi folytonosságának megőrzése érdekében átmeneti intézkedéseket szükséges elfogadni a hatályos megállapodás alkalmazásának meghosszabbítása céljából.

2.4. Az átmeneti intézkedések AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága általi elfogadása

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerint az átmeneti intézkedésekről szóló határozatot az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa hozza meg². Ugyanakkor a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikkének (4) bekezdése értelmében a Miniszterek Tanácsa hatásköreit átruházhatja a Nagykövetek Bizottságára³. E célból a Miniszterek Tanácsa 2019. május 23-án átruházta az átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatáskörét a Nagykövetek Bizottságára⁴. A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikkének (2) bekezdése szerint a Nagykövetek Bizottsága a felekre kötelező érvényű határozatokat fogadhat el a Miniszterek Tanácsa által ráruházott megbízatáson belül.

A Nagykövetek Bizottsága eljárási szabályzata szerint rendszeresen ülésezik, különösen a Miniszterek Tanácsa üléseinek előkészítése céljából, illetve szükség esetén valamely fél kérésére⁵. E rugalmasságnak köszönhetően a Nagykövetek Bizottsága biztosítani tudja, hogy az átmeneti intézkedésekről szóló határozatot időben, legkésőbb 2020 januárjában meghozzák.

Ezért az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága az egyik ülésén az átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadását tervezi. E határozat (a továbbiakban: tervezett jogi aktus) célja, hogy a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének megfelelően kiterjessze a Cotonoui Partnerségi Megállapodás rendelkezései alkalmazásának időbeli hatályát.

² Az AKCS–EK Miniszterek Tanácsa a megállapodás által létrehozott miniszteri szintű szerv (a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikke). A Miniszterek Tanácsa egyrészt az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a tagjaiból, másrészt pedig minden egyes AKCS-állam kormányának egy-egy tagjából áll. A Miniszterek Tanácsának feladata többek között a Cotonoui Partnerségi Megállapodás végrehajtásához és alkalmazásához szükséges határozatok meghozatala. A Miniszterek Tanácsa a felek egyetértésével hozza határozatait. A Miniszterek Tanácsának határozatai csak akkor érvényesek, ha legalább i. az Európai Unió Tanácsa tagjainak fele (vagyis 14 uniós tagállam minisztere), ii. a Bizottság egy tagja, valamint iii. az AKCS-államok kormányait képviselő tagok kétharmada (vagyis 55 különböző AKCS-állam kormánytagja) jelen van.

³ Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságát a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikke alapján hozták létre. A Nagykövetek Bizottsága egyrészt minden egyes tagállamnak az EU melletti állandó képviselőjéből és a Bizottság egy képviselőjéből, és másrészt minden egyes AKCS-állam európai uniós képviselőjének vezetőjéből áll. A Nagykövetek Bizottsága segíti a Miniszterek Tanácsát feladatai ellátásában, és végrehajtja a tanács által ráruházott megbízatásokat (a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikkének (2) bekezdése). Ebben az összefüggésben a Nagykövetek Bizottsága a felekre kötelező érvényű határozatokat fogadhat el a Miniszterek Tanácsa által ráruházott megbízatáson belül.

⁴ Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának 1/2019 határozata (2019. május 23.) az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatásköröknek az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságára történő átruházásáról [2019/920] (HL L 146., 2019.6.5., 114. o.).

⁵ Az AKCS–EK Nagykövetek Bizottsága eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló, 2005. március 8-i 3/2005 AKCS–EU miniszteri tanácsi határozat 1. cikkének (1) bekezdése (HL L 95., 2005.4.14., 51. o.).

A tervezett jogi aktus célja, hogy a teljes Cotonoui Partnerségi Megállapodás alkalmazásának időbeli hatályát kiterjessze 2020. december 31-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig vagy ideiglenes alkalmazásáig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az átmeneti intézkedésekről szóló határozatban meg kell határozni, hogy i. a megállapodás mely részeit kell ideiglenesen alkalmazni és ii. az átmeneti intézkedések meddig alkalmazandók. A Bizottság azt javasolja, hogy a jelenleg hatályos Cotonoui Partnerségi Megállapodás alkalmazását 2020. december 31-ig hosszabbítsák meg, kivéve, ha az új megállapodás az említett időpont előtt hatályba lép vagy alkalmazandóvá válik. A javasolt időpont, 2020. december 31. egybeesik a jelenlegi többéves pénzügyi keret hatályának végével, valamint a 11. Európai Fejlesztési Alap hatályának végével is.

A fentiekre tekintettel a javasolt uniós álláspontot az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának ülésén el kell elfogadni.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervezetre irányadó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”⁶.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A 2000. június 23-án Cotonouban aláírt AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében átmeneti intézkedések alkalmazhatók a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze vagy részei alkalmazhatóságának meghosszabbítása céljából, az új megállapodás alkalmazásának kezdőnapjáig (ideiglenes alkalmazás vagy hatálybalépés az összes fél általi megerősítést követően): „A Miniszterek Tanácsa elfogad minden átmeneti intézkedést, amelyre szükség lehet az új megállapodás hatálybalépéséig.”

Ezért egyértelmű, hogy az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A megállapodás 15. és 16. cikkének megfelelően a Nagykövetek Bizottságának tervezett jogi aktusa a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz.

⁶ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

A Nagykövetek Bizottságát a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikke alapján hozták létre.

Az Európai Unió tagállamaival együtt a Cotonoui Partnerségi Megállapodás szerződő fele, ezért a Nagykövetek Bizottságának tervezett határozata kötelező lesz rá nézve.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegüként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a következő területtel kapcsolatos: a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egészének működése, nevezetesen alkalmazásának a lejárat tervezett időpontján túli kiterjesztése. A Tanács határozatának anyagi jogalapját ezért a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze fényében kell meghatározni⁷.

A Cotonoui Partnerségi Megállapodást társulási megállapodásként kötötték meg és ezért az Európai Közösséget létrehozó szerződés 310. cikkén alapult, mely az EUMSZ 217. cikkének felel meg. Következésképpen a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 217. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 217. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

⁷

Lásd a C-244/17. sz., Bizottság kontra Tanács (Kazahsztán) ügyben hozott bírósági ítéletet [ECLI:EU:C:2018:662], 40. o., és az abban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése alapján átmeneti intézkedések elfogadására irányuló határozat elfogadása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 217. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) csoportja, másrészről az Európai Unió és tagállamai közötti partnerségi megállapodást (a továbbiakban: AKCS–EU partnerségi megállapodás)⁸ 2000. június 23-án Cotonouban aláírták. Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 2003. április 1-jén hatályba lépett és 2020. február 29-ig alkalmazandó.
- (2) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével összhangban 2018 szeptemberében elindították az új AKCS–EU partnerségi megállapodásról szóló tárgyalásokat. Az új megállapodás nem lesz alkalmazásra kész a jelenlegi partnerségi megállapodás lejáratí időpontjában. Ezért átmeneti intézkedéseket szükséges elfogadni a jelenlegi megállapodás rendelkezései alkalmazásának meghosszabbítása érdekében.
- (3) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében a Miniszterek Tanácsa átmeneti intézkedéseket fogadhat el az AKCS–EU partnerségi megállapodás egésze vagy részei alkalmazhatóságának meghosszabbítása céljából, az új megállapodás ideiglenes alkalmazásáig vagy hatálybalépéséig.
- (4) A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikkének (4) bekezdése alapján az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa 2019. május 23-án átmeneti intézkedések elfogadására vonatkozó hatásköröket ruházott át az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságára⁹. Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága ülésezni fog 2020 januárja előtt, mely ülésen határozatot fog hozni az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról.

⁸ A Luxembourgban 2005. június 25-én aláírt (HL L 209., 2005.8.11., 27. o.) és Ouagadougouban 2010. június 22-én aláírt (HL L 287., 2010.11.4., 3. o.) megállapodások által módosított megállapodás (HL L 317., 2000.12.15., 3. o.).

⁹ A Tanács (EU) 2019/895 határozata (2019. május 22.) az Európai Unió által az AKCS–EU Miniszterek Tanácsában az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatásköröknek az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságára történő átruházása tekintetében képviselendő álláspontról (HL L 142., 2019.5.29., 67. o.).

- (5) Helyénvaló meghatározni az Unió által az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában képviselendő álláspontot, mivel a határozat kötelező érvényű lesz az Unióra nézve.
- (6) A tervezett jogi aktus AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában való jóváhagyásáról szóló uniós álláspontot ez a határozat tartalmazza,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága ülésén az Unió által képviselendő álláspont a következő: az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése alapján meg kell hosszabbítani a 2000. június 23-án Cotonouban aláírt AKCS–EU partnerségi megállapodás valamennyi rendelkezésének alkalmazási időtartamát 2020. december 31-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig vagy ideiglenes alkalmazásáig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*